

קומאן און הקורבן, תאוריאזאן!

טוריה של ספרד איחור בפתיחת מילחמת השורים). והמלחמה מורכבת מארבעה שלבים, בספרדית, "סוארטה": סוארטה דה קאפה, סוארטה דה פיקאר, סוארטה דה באנדריילאס וסוארטה דה מאטאר. הזירה עצמה, קטרה כחמישים מטרים, מרוכזת בחול נקי, מוקפת בגדר עץ ומאחוריה המושבים — הציים בצל. "סומברה", וחציים בשמש, "סול". נשיא הפייאסטה יושב בציים מיוחד ובתנועות מוסכמות במיטפתח הלבנה שבידו הוא קובע את מהלך הקרבות. בשעה 6.00, לקול צלילי התומורת המנגנת פאסה דובלה, עולים הזירה שלושת המטורים, לבושים במחלצות הקרב, פוסעים בחשיבות, קומה זקופה וחזה מובלט, ואחריהם הקואדריליות שלהם, המורכבות משני פיי קאדורים רכובים על סוסים ושני באני-דרילירוס. התהלכה מקיפה את הזירה, משתחוה לנשיא, ונעלמת מהזירה, או מופיעים שני האלגואסילים, על סוסים, הנשיא משליך אליהם מהציע את מפתחות מכלאת השורים, אם הצליל האלי גואסיל לתפוס את המפתח באוויר, הרי זה סימן לזימה. האלגואסיל הזרין מוסר את המפתח לשמש הזירה, פועלים זריזים מיישרים את החול ומחזקים את עקבות הסוסים, ולפתע מתפרץ פר אל הזירה.

הכל תלוי בשריריהצוואר

אין מזהה מרהיב מזה. הוא מתפרץ כרוח סופה, וכהרף עין מטאטא את הזירה מכל נפש חייה. הוא ואפסו עוד, וזהו הרגע היחיד בו הפר הוא אדון הזירה, כי הכל מתחבאים מאחורי ארבע מחיצות העץ המשמשות לכך. לאחר שברגע הפר הוא מסוגל להבחין בצבעים וחפצים, יוצאים הבנדריילירוס, עם קאפות ארוכות ומריצים את הפר בזיגוגים על פני הזירה. אין זה לשם שעשוע, לכל פר יש נטייה להתקרב בקרן אחת, ימנית או שמאלית. המטדור חייב לדעת על כך, ולשם זה מריצים לפניו את הפר. אז הוא עולה על הזירה, הקאפה בידו, הקאפה היא פיסת בד ענקית, עגולה, צידה האחד אדמדם ושני צהוב. המטדור מחזיק את הקאפה בשתי ידיו ומתקדם בצעדי בלט לעבר הפר, כאשר הפר מנזק, משרטט המטדור באוויר עיגול נהדר בקאפה פונה תפנית מלאה וחוזר על הפעולה מצד שני. זוהי הורניקה, אמצאתו של הואן בלמונטה, ואין כמוה לעייף את שרירי הצוואר של הפר ולהדגים את שליטתו ועליונותו של המטדור.

הקהל רוגם בכרים

הפיקאדורים עולים על הזירה. תפי קיד עגום, בלתי אסתטי וכפוי טובה. עיני הסוסים קשורות, הם משמים כמטב רה נוחה לקרני השור. השור אינו חושב הרבה, הוא מסתער על הסוס ועל רוכבו, מעיף את שניהם באוויר מאחורי גבו, או נוגח את הסוס בצלעותיו. עד לפני עשרים שנה היו כל הסוסים נהרגים ומעיהם נשפכים על הזירה. היום מכוסים הסוסים במגינים, ורק מעטים מהם נהרגים. לרוב רק נפצעים. הפר שבע רצון, כי הוא רואה ומרגיש מטרה אמיתית לקרניו. כאשר השור לוחץ את הסוס אל הקיר, מלכופף הפיקאדור קדימה, תוקע את התנית, ה"פיקה", עמוק בתוך שרירי גבו של הפר. ככל שהפר אמץ יותר ואינו נרתע מפני הכאב, כך יענש יותר על כך.

בדרך כלל מצליח הפר להפיל בתנופה אחת את הרוכב מעל הסוס, להשמיט את התנית מידו, ואילולא הבאנדריילירוס הי ממהרים עם הקאפות הצבעוניות להסיח את דעתו של הפר המשתולל מהאדם המרי טל על הארץ, הרי סופו של הפיקאדור מוות בטוח. ברגע זה הוא יכול לסמוך קצת על אומץ ליבם של חבריו, אם הפיי קאדור משחק את תפקידו ביושר, הוא מעלה את רוח הלחימה של הפר, המשוכי-

זאת עמוס קינן

לפני 25 שנים בדיוק פירסם "העולם הזה" כתבה זו של עמוס קינן, ששימש אז ככתב המשורטט של השבועון באי-רופה. יש הסבורים עד היום כי זוהי היצירה הטובה ביותר שכתב קינן מימיו. "העולם הזה" החליט לפרסמה מחדש, בצורתה המקורית, בליווי הצירוף המקורי של קינן, כפי שלח אותם מספרד.



אוויר לפחות פעם בשבוע בקרני הפר, ואין לוחם שורים שהקרניים הנוראות לא תדרו עמוק בשרו לפחות פעם או פעמיים בעונה, ואין לוחם שורים אמין שלא מצא את מותו על הזירה. משום עובדה זו בלבד אסור לומר שמילחמת השורים אינה ספורט הוגן. היא יכולה להיות הוגנת או בלתי הוגנת, כמו כל ספורט או כל אמנות אחרת, ומידת ההגיינות תלויה באישיותו ובמצפנו של הלוחם. הלוחם הנדיב, הנותן לפר סיכוי שווה, מנצח בכבוד או מסיים את חייו בכבוד, החשוב ביותר בעניין זה הוא הכבוד.

מקורה של מילחמת השורים לוטה בערפל, וימיה כימי איבריה, תושבי איבריה הקדמונים עסקו בה כדי למלא את קיבותיהם, ויוליס קיסר עסק בה להנאתו כשהוא רכוב על סוס ומזוין בכידון ממורט. האצילים בימי הביניים החזיקו את המנופול היחיד של ספורט זה, ביערותיהם, רכובים על סוסים, ולאחר שהאפיפיור אסר זאת, התלה התאווה הי משונה הזאת להתפשט בין ההמונים, הואן בלמונטה, אחד משלושת גדולי לוחמי השורים של ספרד שחי בראשית המאה ה-17, קבע לראשונה את חוקיה של מילחמת השורים המודרנית, ומאז ועד היום שולטים בה חוקי של בלמונטה וסיגנונו של בלמונטה, השונים לחלוטין מכל מה שהיה נהוג לפניו, כי הוא היה מהפכן, אולם לא ראתי כל קרב בסיגנון הישן. לכן קשה לי לדבר על הנושא הזה.

לפתע מתפרץ פר

ההנחה היסודית במילחמת השורים היא שהאדם והפר רואים זה את זה לראשונה רק בזירה. כלומר, אסור למטדור לראות את הפר לפני שהפר נכנס לזירה, ובמיוחד אסור להכניס לזירה פר שגולחם אי פעם בחייו בבניאדם בלתי מזוינים. הפר לומד במהירות עצומה, ובעשרים הדקות העומדות לרשותו מתפתח נטינו בצורה כה מדהימה, עד שאם יעלה שוב לזירה יהרוג את כל לוחמי השורים שבעולם, ונסביר זאת עוד במפורט. כל אונו וכוחו של הפר מרוכזים בטבעת השרירים המקיפה את גבו ויורדת לאורך עמוד השדרה עד זנבו. מטרת המילחמה היא לעייף את שרירי הגב של הפר בשרת התקפות בלתי פוסקות. עד ששוב לא יוכל להרים את ראשו. כל זמן שלא התעייפו שרירי אלה, אי אפשר להרוג את הפר.

בכל מילחמת שורים מתייצבים שלושה מטדורים מל שיש פרים, משעה 6.00 עד 8.00 בערב בדיוק הנמרץ ביותר ללא יוצא מהכלל (עדיין לא נרשם בהיס-

אריה. בתחרויות פראיות שנערכו בספרד התנפלו פרים על פילים, אריות או נמרים ושיטעו אותם. אילו אפשר היה לשסע קטר רכבת, היו עושים גם זאת. לאחר שנשעתי עשרים וחצי שעות במה שהספרדים קוראים רכבת אקספרס ממדריד לברצלונה, אני מקווה שמיקרה כזה יקרה.

ספרד — ארץ הכבוד

האצילים, מכנים את הפר בשם "אצילי", אצילי אינו גועה, מטלטל את קרניו באיום, בוטש בפרסותיו בקרקע, אלא קופץ את פיו ומונח להתקפה בקו שר, מבלי לתת כל רמז או אזהרה על כוונותיו ומבלי לבנון את גאוותו על מליצות ואיומי סרק. פר כזה מת מבלי להשמיע את קולו אפילו ברגע הגטיסה. הוא מת בלתי מנוצח, מפני שעד הרגע שנתקעה החרב בגבו הוא בטוח בניצחונו. כל פר אחר הוא פחדן מלידה, או שלוחם שורים פחדן הטיל בו מום בקרב.

בדרך כלל, כל לוחמי השורים הם אמייצים, אם מלידה ואם מגאווה, אחרת היו נלחמים בבובים. אולם אחדים מהם, שנוגיי קבו פעמים לא מעטות, מנסים להיות זהירים. אין לוחם שורים שלא הועף בי-

ערכ אחד, לפני כמה שנים, ישבתיה כסית עם שאול ביבר, ובמשך כמה שעות האזנתי לתיאור מפורט ומלתק של מילחמת השורים. כבר אז ידעתי ששאול ביבר הוא כישרון מתבונן, בייחוד לאחר שחיים ודן גנבו ממנו את כל הפרטואר הפלמ"ח שלו ביקוט הכובים. אגב, חיים אינו מדבר אתי עד היום, מפני שפעם אחת גנבתי את ספור של ביבר והדפסתי אותו בהעלם הזה; משום-מה היא סבור שיש לו מנופול עלי, אף על פי שביבר בעצמו הרשה לי לגנוב, דן יותר פיקח ויותר גבר, לכן הוא עדיין מדבר אתי, חוץ מזה הוא אינו סובל ממורס של גנבים. העיקר, מה שרציתי להגיד הוא שלדעתי צריך לשלוח את שאול ביבר מטעם המדינה או כל מוסד אחר, כדי לאגור ברחבי העולם סיפורים יפים עם מוסר השכל ולספר אותם לדור הצעיר. אני מקווה שהוא יקרא את השורות הללו וידע שהלחם אשר שלח על פני המים הגיע לחוף מבטחים.

הפר אינו בהמה

הקוררידה אינה ספורט, כי הפר והלוחם אינם מתחרים ביניהם על כתר התהילה והאליפות. היא אינה שעשוע, כי היא עקובה מדם. המינוגוי הגדיר את הקוררידה כסרגיה, והוא קרוב ביותר לאמת, במידה שהגדרות יכולות להיות קרובות לאמת, כי בקוררידה באים לידי גילוי קיצוני החוויות העמוקות ביותר של החיים, הנוצרות בידי גורמים פטליים ממי תוריים שלאיש אין שליטה בהם, כמו בסרגיה יוונית. גיבור הטרגדיה הוא ה"פר הספרדי, היה אצילית מאין כמוה, שנולדה כדי למלא תפקיד הירואי ולמות מוות טרגי, כמו כל יצור אצילי אמין, יפה וטהור מאלוהים, שמעולם לא ידע מה פירוש המושג "ציביליזציה".

לפני עשרים אלף שנה ציירו תושביה הקדמונים של איבריה את המיות הפרים שלהם על כתלי המערות בפירינאים. כי שרון הציור שלהם ירד בהרבה, להוציא את פיקאסו, אך הפרים לא השתנו במאור מה. כאן, כן היום, מתקמר גבם הנורא, אפוף טבעת שרירים חזקה, ומעליו ראש גאיוני וזקוף עטור קרניים ארוכות, חדות וחזקות. הם דומים לפר של קיבוץ כשם שחתול בית ברחביה דומה לגמר בנגלי.

הפר אינו בהמה, כי אם חיה, וחיה קרב, משקלו חצי טון, אם לא יותר, והוא מלא הרגשת אדנות וביטחון ששום דבר תחת השמש אינו יכול לעצור אותו במרוצתו. הוא יתקף כל עצם במרחב ראייתו, ללא אזהרה, ויהיה זה קטר רכבת, פיל, גמר או

